

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
AUDITO KOMITETAS**

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2025-12- Nr. 141-P-37

Vilnius

4. SVARSTYTA. Komiteto rekomendacijos apsvarsčius parlamentinės kontrolės klausimą dėl krašto apsaugos sistemos įsigijimų problematikos (darbotvarkės 3 klausimas).

<...>

NUTARTA:

1. Išnagrinėjus Krašto apsaugos ministerijos pateiktą informaciją apie krašto apsaugos sistemos perkančiųjų organizacijų 2021–2025 m. laikotarpiu vykdytus įsigijimus iš UAB „Taiklu“, įskaitant ir informaciją dėl įsigytų kontrmobilumo priemonių, paaiškėjus, kad krašto apsaugos sistemos perkančiosios organizacijos nuolat įsigyja prekių, paslaugų ar darbų iš tarpininko veiklą vykdančių subjektų: pagal 2025 m. lapkričio 26 d. Audito komiteto posėdžio metu Krašto apsaugos ministerijos pateiktą informaciją 2021–2025 m. laikotarpiu krašto apsaugos sistemos perkančiosios organizacijos iš UAB „Taiklu“, bendrovės vykdančios tarpininko veiklą, įsigijo įvairių prekių, paslaugų ir darbų už 32,38 mln. Eur, iš jų apie 11 proc. neskelbiamų derybų ir apklausos būdu, manant, kad vykdant pirkimus iš subjektų, kurie patys tiesiogiai nevykdo atitinkamos veiklos ar neatlieka esminių užduočių, kurias turėtų atlikti išimtinai pasiūlymą pateikęs tiekėjas, ypačingai tuo atveju, kai pasinaudojant teisinio reguliavimo išimtimis vykdomi neskelbiami pirkimai, tokiu būdu galimai ribojant tiekėjų konkurenciją ir sudarant išskirtines sąlygas gauti naudą konkrečiam tiekėjui, įvertinus, kad gynybai skiriami valstybės biudžeto asignavimai nuo 2026 m. didėja ir krašto apsaugos sistemos perkančiosios organizacijos toliau dideliu mastu vykdys pirkimus, kurie būtini tiek Rūdninkų karinio poligono eksploatavimo pradžiai, tiek kitiems reikšmingiems karinės infrastruktūros, krašto apsaugos ir gynybos poreikiams, siekiant, kad valstybės biudžeto lėšos būtų naudojamos atsakingai, efektyviai ir rezultatyviai, kartu užkertant kelią korupcijos rizikoms, *raginti Krašto apsaugos ministeriją:*

1.1. Patvirtinti Krašto apsaugos ministerijos valdymo srities įsigijimų principus, užtikrinant, kad prekės, paslaugos ir darbai nebūtų įsigijami iš tarpininkavimo veiklą vykdančių tiekėjų, pavyzdžiui, neskelbiamų pirkimų atvejais riboti įsigijimus iš melagingą informaciją pateikusių tiekėjų ir nepatikimų tiekėjų sąrašo, įtvirtinti trumposios tiekimo grandinės principą, smulkaus ir vidutinio verslo subjektų dalyvavimo skatinimą, ir kitas priemones, kurios užtikrintų įsigijimą iš tiesioginių tiekėjų be tarpininkų;

1.2. Siekiant maksimaliai kokybiško pasiruošimo pirkimams, inicijuoti tarpinstitucinės viešųjų pirkimų valdysenos grupės sudarymą, į kurios sudėtį įeitų Krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos kariuomenės, Viešųjų pirkimų tarnybos, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Konkurencijos tarybos atstovai, kurioje būtų pristatoma numatomo vykdyti viešojo pirkimo (nuo tam tikros vertės) strategija, t. y., pirkimo būdo pasirinkimas, kainodara, atsiskaitymas, pristatymo terminai ir kiti su planuojamu pirkimu susiję aspektai;

1.3. Ministerijos struktūriniam padaliniui pavesti vykdyti centralizuotą viešųjų pirkimų planavimą, atskiriant pirkimus į tuos, kurie turėtų būti vykdomi centralizuotai, o kurie – konsoliduotai, kartu ir pirkimų valdyseną, be kita ko, numatant ir įpareigojimą analizuoti krašto apsaugos sistemos vykdomų pirkimų praktiką ir teikti rekomendacijas dėl pirkimų procesų tobulinimo;

1.4. Dalį viešųjų pirkimų, kurie nesusiję su gynybos poreikiais, atsižvelgiant į bendrą krašto apsaugos sistemos institucijų poreikį, pavesti (įgaliojus sutartimis) vykdyti Centrinei perkančiajai organizacijai VšĮ CPO LT, tokiu būdu Gynybos resursų ir Infrastruktūros valdymo agentūrų kompetencijas sutelkiant į svarbiausius / kertinius krašto apsaugos sistemos įsigijimus;

1.5. Ministerijos pavaldžių institucijų ir įstaigų vadovams nustatyti kasmetinės veiklos vertinimo rodiklius, kaip pavyzdžiui, vidutinis pasiūlymų skaičius pirkime, vieno tiekėjo dalis, sėkmingai pasibaigusiu pirkimų dalis ir kitus rodiklius, susijusius su viešųjų pirkimų valdysena;

1.6. Imtis priemonių pirkimų Krašto apsaugos ministerijos valdymo srityje skaidrumui užtikrinti, t. y., suteikti / stiprinti struktūrinių padalinių, kurie vykdo prevencinę veiklą, įgaliojimus krašto apsaugos sistemoje organizuojamų ir vykdomų viešųjų pirkimų atžvilgiu;

1.7. Seimo Audito komitetą apie priimtus ar planuojamus priimti sprendimus dėl šio protokolino 1 p. informuoti iki 2026 m. sausio 30 d.

2. Atsižvelgiant į tai, kad Audito komitetas 2025 m. kovo 26 d. raštu Nr. RN(141-P-7) ir pakartotinai 2025 m. liepos 5 d. raštu Nr. S-2025-3402 rekomendavo Vyriausybei suteikti Gynybos resursų agentūrai krašto apsaugos sistemos centrinės perkančiosios organizacijos statusą pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 82¹ str. 1 d. 1 p. nuostatas, tačiau nesant jokių objektyvių priežasčių ši rekomendacija nėra įgyvendinta iki šiol, *raginti Vyriausybę* iki 2026 m sausio 30 d., atliepian 2025 m. rugpjūčio 6 d. Viešųjų pirkimų tarnybos [pastabas](#), suteikti Gynybos resursų agentūrai prie Krašto apsaugos ministerijos ir Infrastruktūros valdymo agentūrai centrinių perkančiųjų organizacijų statusus.

3. Atsižvelgiant, į tai, kad 2025 m. lapkričio 26 d. Audito komiteto posėdžio metu Krašto apsaugos ministerijai pateikus informaciją apie neskelbiamų derybų būdu vykdytą Rūdninkų karinio poligono teritorijų išminavimo paslaugų, kurio vertė 1,36 mln. Eur (su PVM), pirkimą, komiteto nariams kilo pagrįstų abejonių dėl sprendimo kviešti teikti pasiūlymą pirkime tiekėją UAB „Taiklu“, kuris šioje veikloje nesispecializuoja ir pasirinkti jį laimėtoju, taip pat klausimų sukėlė pateikta informacija apie į pirkimą pakviestus užsienio valstybių paslaugų tiekėjus, *prašyti*:

3.1. atsižvelgiant, kad pagal Viešųjų pirkimų tarnybos pateiktą informaciją, šiuo metu tarnyba atlieka šio pirkimo vertinimą, *Viešųjų pirkimų tarnybos*, atlikus vertinimą, pristatyti vertinimo rezultatus Audito komiteto posėdyje;

3.2. *Krašto apsaugos ministerijos* iki 2026 m. sausio 30 d. pateikti šio pirkimo sutartį ir su pirkimo organizavimu susijusius dokumentus, įskaitant ir informaciją apie kitų tiekėjų teiktus pasiūlymus ar atsisakymus dalyvauti pirkime, kartu informaciją apie sutarties vykdymą, nurodant, kokius konkrečiai darbus ir, ar pati faktiškai juos atliko UAB „Taiklu“, taip pat, ar buvo pasitelkiami Lietuvos kariuomenės pajėgumai išminavimui šios sutarties vykdymo etape bei kitą aktualią su šiuo pirkimu susijusią informaciją.

4. Atsižvelgiant į komiteto [posėdžio](#) metu paaiškėjusias aplinkybes, kad Lietuvos kariuomenės logistikos valdybos vadovybės vykdytame kontrmobilumo priemonių [pirkime](#) „Kilnojamasis tetraedras „Drakono dantys“, mobilios ir nemobilios kelio užtvaros“ atviro viešojo pirkimo konkurse dalyvavo tiekėjai patys gaminantys reikiamas prekes, pavyzdžiui, tiekėjas UAB „Gelmesta“, tačiau I dalies pirkimo konkursą laimėjo UAB „Taiklu“ (2024 m. birželio 26 d. sutartis, vertė 9 95 7813,60 Eur), kuri pirkimo pasiūlyme [nurodė](#) (prieiga per internetą CVP IS žiūrėta 2025 m. gruodžio 2 d.),

kad priemonių „Drakono dantys“ gamintojas būtent tiekėjas UAB „Gelmesta“, o kitas II-IV viešojo pirkimo dalis [laimėjo](#) pati UAB „Gelmesta“, kylant įtarimų dėl dalyvavusių konkurse tiekėjų galimų susitarimų, kuriais buvo siekiama riboti konkurenciją kitų potencialių tiekėjų atžvilgiu susitarus dėl siūlomų konkursui prekių kainų, prašyti:

4.1. *Konkurencijos tarybos* įvertinti, ar yra pagrindas pradėti tyrimą dėl Konkurencijos įstatymo pažeidimo įvykdžius galimus konkurenciją ribojančius veiksmus ir, esant pagrindui, savo iniciatyva pradėti tyrimą. Seimo Audito komitetą apie priimtus ar planuojamus priimti sprendimus informuoti iki 2026 m. sausio 30 d.;

4.2. *Viešųjų pirkimų tarnybos* įvertinti, ar Krašto apsaugos ministerija tinkamai, laikantis Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų, organizavo ir vykdė kontrmobilitumo priemonių įsigijimo pirkimą, be kita ko, atkreipiant dėmesį ir į tai, kad pirkimo pasiūlyme UAB „Taiklu“ nurodė subtiekęją UAB „Gelmesta“, tačiau pirkimo sutartyje ši aplinkybė nenurodyta, kartu įvertinant, ar pirkimui skirtos lėšos panaudotos racionaliai, atsižvelgiant, be kita ko, ir į įsigytų kontrmobilitumo priemonių kainų pagrįstumą. Seimo Audito komitetą apie priimtus ar planuojamus priimti sprendimus informuoti iki 2026 m. sausio 30 d.

5. Komiteto [posėdyje](#) paašikėjus aplinkybėms, kad krašto apsaugos sistemos perkančiosios organizacijos, organizuodamos pirkimus, pasinaudojant teisinio reguliavimo išimtimis, tiek neskelbiamose derybose, tiek vykdant mažos vertės pirkimus – neskelbiamų apklausų atvejais nuolat kviečia tiekėją UAB „Taiklu“, nors „UAB Taiklu“ yra tarpininko veiklą vykdantis subjektas, kuris sutartiniams įsipareigojimams vykdyti pasitelkia kitų subjektų pajėgumus, pavyzdžiui, pagal sutartis pasitelkia subtiekęją UAB „Makveža“, nes dažnu atveju UAB „Taiklu“ nėra tiesioginis prekių tiekėjas, taip pat ne visais atvejais turi atitinkamos patirties ar kompetencijų atlikti reikiamas paslaugas (Viešųjų pirkimų tarnybos atlikusi kelmų frezavimo sutarties [vertinimą](#), be kita ko, konstatavo, kad UAB „Taiklu“ neturėjo kompetencijų ir patirties miškotvarkos srityje), atsižvelgiant į tai, kad posėdžio metu nei Krašto apsaugos ministerijos, nei Gynybos resursų agentūros, organizuojančios ir koordinuojančios krašto apsaugos sistemos centralizuotus pirkimus, atstovai negalėjo pateikti objektyvių priešasčių sprendimams kviesti į pirkimus konkretų tiekėją pagrįsti, taip pat atsižvelgiant ir į kitų ministerijų valdymo sričių subjektų įsigijimus iš UAB „Taiklu“, kuriuos Audito komitetas vykdydamas parlamentinę kontrolę analizavo (pagal Viešųjų pirkimų tarnybos pateiktą informaciją 2021–2025 m. (iki birželio 23 d.) laikotarpiu 15 didžiausių pirkimų vykdytojų, kurie sudarė sutartis su UAB „Taiklu“ ir su tiekėjų grupėmis, kurioms priklauso UAB „Taiklu“, sutarčių vertė siekė apie 104 mln. Eur), todėl kylant pagrįstų abejonių dėl skaidraus pirkimų procesų organizavimo, manant, kad viešajame sektoriuje susiformavo ydinga viešųjų pirkimų praktika ribojanti konkurenciją kitų rinkos tiekėjų atžvilgiu, ypatingai neskelbiamų pirkimų atvejais, ir sudaranti išskirtines sąlygas gauti naudą konkrečiam tiekėjui, *prašyti Seimo Antikorupcijos komisijos* įvertinti, ar konkretaus tiekėjo UAB „Taiklu“ pasirinkimas neskelbiamuose pirkimuose nėra atsiktinis ir galimai sąlygotas korupcinių susitarimų, įtakos ar spaudimo rinktis būtent šį tiekėją, nes pagal VĮ Registrų centro pateiktą informaciją išvegtinos sąsajos su politikų privačiomis valdomomis įmonėmis, t. y., vienas pagrindinių UAB „Taiklu“ subtiekęjų yra UAB „Makveža“, kurios vienas akcininkų yra UAB „Catus“, kurios vienas iš akcininkų yra Seimo narys.

Balsavimo rezultatai: už –7, prieš –0, susilaikė –0.

Posėdžio pirmininkas

Artūras Skardžius

Posėdžio sekretorė

Neringa Gedrimė